

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛОГІСТИЧНОГО ПРОЦЕСУ НА СКЛАДІ

Анотація. Розглянуто організацію логістичного процесу на складі. Виділено складові логістичного процесу та основні логістичні операції на складі, показано їх взаємодію.

Аннотация. Рассмотрена организация логистического процесса на складе. Выделены составляющие логистического процесса и основные логистические операции на складе, показано их взаимодействие.

Annotation. Organization of the logistics process in the warehouse was considered. Components of the logistics process and basic logistics operations in the warehouse were highlighted, their interaction was shown.

Ключові слова: складська логістика, склад, логістичний процес, етапи логістичного процесу.

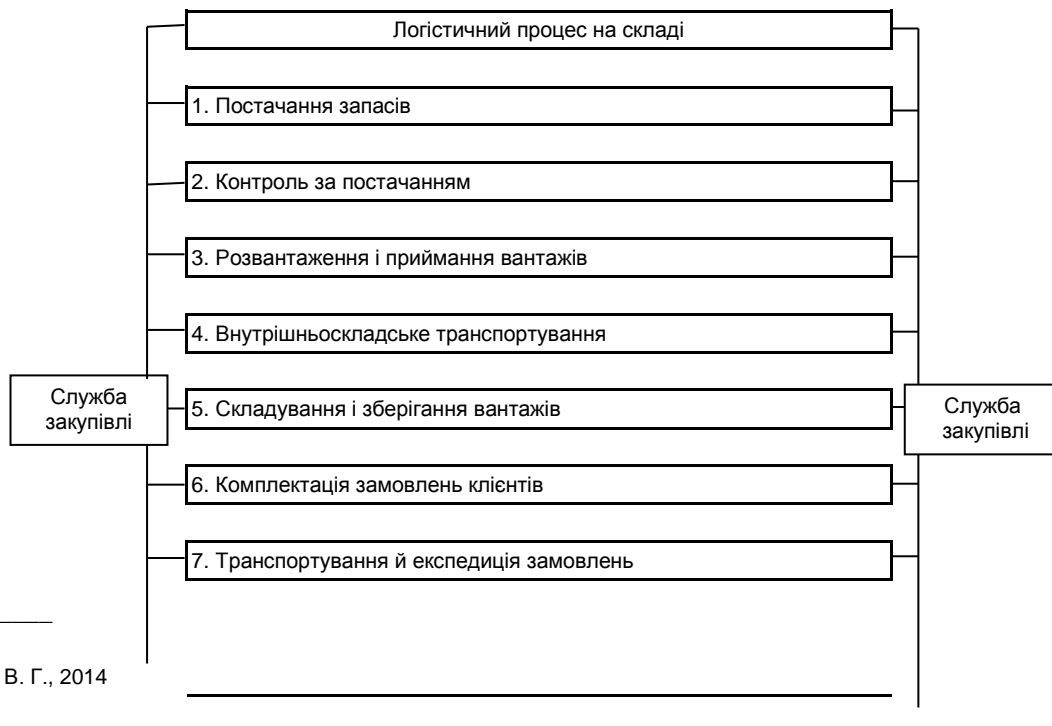
Сучасні тенденції розвитку економіки зумовлюють суттєве зростання потреб підприємств у складах, які забезпечують тимчасове зберігання запасів матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва та готової продукції. Склади є найважливішими елементами логістичних систем різного рівня економіки, тому проблеми складування вирішуються в рамках науково-практичного напрямку "логістика складування", який надає рекомендації щодо управління рухом матеріальних потоків на території складів.

Питанням складського господарства та складування присвячені роботи багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених-логістів, а саме: Дибської В. В., М. Кристофера, Гаджинського А. М., Сергеева В. І., Пономарьової Ю. В. та ін. Однак залишається ще чимало питань, які потребують подальших досліджень, одним із яких є організація логістичного процесу на складах.

Метою даної статті є аналіз та систематизація основних складових логістичного процесу на складі.

На сьогоднішній день виділяють одинадцять етапів логістичного процесу на складі (рисунок):

- постачання запасів;
- контроль за постачаннями;
- розвантаження і приймання вантажів;
- внутрішньоскладське транспортування і перевалка вантажів;
- складування і зберігання вантажів;
- комплектація замовлень клієнтів та відвантаження;
- транспортування й експедиція замовлень;
- збір і доставку порожніх товароносіїв;
- контроль за виконанням замовлень;
- інформаційне обслуговування складу;
- забезпечення обслуговування клієнтів (надання послуг).

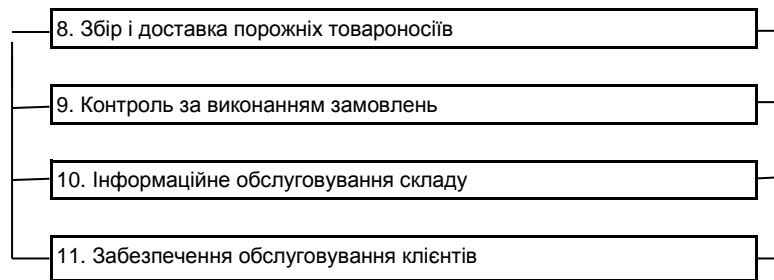

Рис. **Етапи логістичного процесу на складі** [1, с. 59]

На етапі постачання запасів проводяться операції з координації служби закупівлі за допомогою контролю за веденням постачань. Основне завдання цього етапу полягає в забезпеченні складу товаром або матеріалом, які потрібні на даний період і зможуть розміститися на складі. Отже, визначення потреби запасів повинно узгоджуватись із службою продажів та дійсною потужністю складу.

Контроль за постачанням характеризується обліком надходжених запасів та відправкою замовлень. Це дозволяє забезпечити ритмічність роботи з вантажопотоками та дозволяє використовувати складські потужності по максимуму. Також цей етап дозволить скоротити терміни зберігання запасів й збільшити оборот складу.

Оптимальне виконання етапу розвантаження і приймання вантажів дозволить мінімізувати термін розвантаження надходженого вантажу (матеріального вантажопотоку), що, в свою чергу, дозволить скоротити простой транспортних засобів, знизити витрати обігу. Оптимізувати цей етап дозволить спеціальне обладнання місць розвантаження і правильний вибір завантажно-розвантажувального устаткування. Головні проведені операції на етапі "розвантаження і приймання вантажів" включають: розвантаження транспортних засобів, контроль документальної та фізичної відповідності замовлень постачання, документальне оформлення прибулого вантажу через інформаційну систему, формування складської вантажної одиниці.

Етап внутрішньоскладського транспортування передбачає переміщення вантажу між різними зонами складу. Транспортування всередині складу необхідно здійснювати за мінімальний термін у часі та просторі наскрізними "прямоточними" маршрутами. Кількість перевалок з одного виду обладнання на інше також повинна бути мінімальною. Важливою ланкою в оптимізації є вибір внутрішньоскладського транспортного устаткування.

Основними заходами на етапі "складування і зберігання вантажів" є розміщення й укладання вантажу на зберігання. Основний принцип раціонального складування – ефективне використання обсягу зони зберігання. Можна зазначити, що передумовою цього є оптимальний вибір системи складування і, в першу чергу, складського устаткування. Процес складування і зберігання включає такі операції: закладання вантажу на зберігання, зберігання вантажу і забезпечення відповідних для цього умов, контроль за наявністю запасів на складі, здійснюваний через інформаційну систему.

Комплектація замовлень і відвантаження. Процес комплектації зводиться до підготовки товару відповідно до замовлень споживачів. Комплектація і відвантаження замовлень включають: отримання замовлення клієнта; відбір товару кожного найменування згідно із замовленням клієнта; комплектацію відібраного товару для конкретного клієнта відповідно до його замовлення; підготовку товару до відправлення (укладання в тару на товароносій); документальне оформлення підготовленого замовлення і контроль за підготовкою замовлення; об'єднання замовлень клієнтів у партію відправлення й оформлення транспортних накладних; відвантаження вантажів у транспортний засіб.

Транспортування й експедиція замовлень можуть здійснюватися як складом, так і самим замовником. Останній варіант виправдує себе лише тоді, коли замовлення роблять партіями, ривними місткості транспортного засобу, і при цьому запаси споживача не збільшуються. Найбільш поширена й економічно виправдана централізована доставка замовлень складом. У цьому випадку завдяки об'єднанню вантажів і оптимальних маршрутів доставки досягається значне скорочення транспортних витрат і з'являється реальна можливість здійснювати постачання дрібними і частішими партіями, що приводить до скорочення зайвих запасів у споживача [2, с. 57].

Етап збору і доставки порожніх товароносіїв відіграє істотну роль у статті витрат. Товароносії (піддони, контейнери, тара-устаткування) під час внутрішньоміських перевезень найчастіше бувають багатообіговими, а тому вимагають повернення відправнику. Ефективний обмін товароносійів можливий лише в тих випадках, коли достовірно відома їх оптимальна кількість і чітко виконується графік їх обміну зі споживачами [1, с. 43].

Етап контролю за виконанням замовлень. На забезпечення координації діяльності служби продажів, у першу чергу, спрямовані операції контролю за виконанням замовлень, від виконання яких залежить рівень обслуговування. Цей етап тісно пов'язаний з етапом забезпечення та обслуговування клієнтів, який розглянуто далі [3, с. 121].

Інформаційне обслуговування складу передбачає управління інформаційними потоками і пов'язує функціонування всіх служб складу. Залежно від технічного забезпечення управління інформаційними потоками може бути як самостійною системою (на механізованих складах), так і складовою підсистемою загальної автоматизованої системи управління матеріальними та інформаційними потоками (на автоматизованих складах). Інформаційне обслуговування охоплює: обробку вхідної документації, пропозиції щодо замовлень постачальників, оформлення замовлень постачальників, управління прийомом і відправленням, контролювання наявності на складі, прийом замовлень споживачів, оформлення документації відправлення, оптимальний вибір партій відвантаження і маршрутів доставки, обробку рахунків клієнтів, обмін інформацією з персоналом усіх рівнів, різну статистичну інформацію [4, с. 49].

Етап забезпечення обслуговування клієнтів (надання послуг). Успішно здійснюване логістичне обслуговування покупців може легко стати найважливішою, до того ж стратегічною ознакою, що вигідно відрізняє цю фірму від конкурентів. Виділяють три основні категорії елементів обслуговування: допродажне, під час продажу і післяпродажне. Здійсненням допродажних послуг займається служба продажів (маркетингова служба). Склад забезпечує виконання як допродажних, так і післяпродажних послуг. Склад може забезпечувати такі види послуг: сортування і маркування товарів; повну перевірку якості товарів, які постачаються; фасування й пакування; зміна

замовлення; експедиторські послуги із здійсненням розвантаження; інформаційні послуги; укладання договорів із транспортними агентствами; надання оренди складського простору споживачам; дезінфекцію вантажів та ін.

Таким чином, було проаналізовано та систематизовано основні аспекти теоретичної частини логістичного процесу на складі. Можна зробити висновок, що логістика складування займає чи не найважливішу ланку з усіх інших різновидів логістики в Україні, тож є важливим завданням поглиблення знань у цій економічній сфері діяльності. Також важливо зазначити, що тільки взаємодія етапів логістичного процесу може дати оптимальний результат роботи всього складу.

Наук. керівн. Сисоєв В. В.

Література: 1. Дыбская В. В. Управление складами в логистической системе / В. В. Дыбская. – М. : КИАцентр, 2000. – 110 с. 2. Гаджинский А. М. Логистика : учебник для высших и средних спец. учебн. заведений / А. М. Гаджинский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Информационно-внедренческий центр "Маркетинг", 2000. – С. 269. 3. Пономарьова Ю. З. Логістика : навч. посібн. / Ю. З. Пономарьова. – К. : ЦНЛ, 2003. – 189 с. 4. Палагин И. Ю. Логистика : учебн. пособ. / И. Ю. Палагин. – СПб. : Академия гражданской авиации, 2001. – 64 с. 5. Пономарьова Ю. В. Сучасний підхід до класифікації товарних запасів / Ю. В. Пономарьова, І. М. Марченко // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук, праць. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2004. – № 193. – С. 663–670.